

ΤΗΣ ΣΥΝΑΡΜΟΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΠΑΘΗΤΩΝ.

ΑΙ ΣΥΝΑΡΜΟΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ.

ΔΙΑ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ

Διά μηνός Σεπτεμβρίου 6.
ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ.
Διά μηνός Σεπτεμβρίου 7.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.

Συντάσσεται υπό Δ. Π. κτλ
και εκδίδεται εθούνη αυτού.
Τιμή καταχώρησης άγγελίων
λεπτ. 15 ο στίχος.

Οὐχ οί πολλὰ, ἀλλ' οί χρήσιμα ἀγαγινώσκοντες εἰσι σπουδαίοι.

(ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ).

Ἀθήναι, τῆς 21 Ἰουλίου 1853.

Παρά τοῖς Κ. Κ. Διδασκαλῆς
καὶ τοῖς ἐπιστάταις τῶν Τα-
χυδρομείων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ.
Ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ τοῖς
Κ. Κ. Ἑλληνικ. Προξένου
καὶ τοῖς ἰδιαιτέροις ἐπιτρό-
ποις τοῦ ἐκδότης.
Πᾶσα δόσοληψία ἐνεργεῖται
διὰ τοῦ Κ. Ἰωάννου Ἀγ-
γελοπούλου Τοπογράφου
Ἐκδίδεται ἀπαξ τῆς ἑβδομάδος
κατὰ Σάββατον.

Ἄγορά καὶ ἐμπόριον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων,
ἰδίως δὲ τῶν Ἀθηναίων.

Μέλλων να πραγματευθῶ περὶ ἀντικειμένου φέροντος περιληπτι-
κωτάτην ἐπιγραφὴν, πρὸ πάντων κρίνω ἀναγκαῖον ὀριστικῶς νὰ ἐκ-
φράσω τὸν σκοπὸν τῆς ὅλης ἐκθέσεως, καὶ τὰ ἐν ὧς μέλλει νὰ περι-
ληφθῇ ὅσα, ἵνα ἀποσφύγω πάντα ἐλεγχον ἀτελείας καὶ ἐπιπολαιότη-
τος, καθὼ παραλείψας ἀθικτοὺς πᾶν εἶτι οὐδὲν κοινὸν εἶχε πρὸς τὸν
σκοπὸν, ὃν προσέβην ἐξ ἀρχῆς. Εἶναι πάντῃ ἀλλότριον τοῦ σχεδίου
μου νὰ προτείνω τοπογραφικὰ ζητήματα, τὰ ὅποια πάντοτε ἐν γένει
εἶναι ἀμήχανα, ἐν ὧς δὲν γίνονται κατὰ χώραν οὔτε μέλλω νὰ συν-
τάξω τοπογραφίαν τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηναίων προσεγγίζουσαν κατὰ τὸ
μᾶλλον καὶ ἥττον εἰς τὴν ἀλήθειαν, ὀδηγούμενος ἐκ τῶν παρὰ τοῦ
Λεῖκ (Leake the topography of Athens. Lond. 1831), τοῦ
Κρουσίου (Kruse Hellas, th. II), καὶ τοῦ Μυλλέρου (Otf. Müller
Allg. Encykl) γεγραμμένων περὶ τῆς θέσεως αὐτῆς· καὶ τοὶ ὅλοι
οὔτοι οἱ προσδιορισμοὶ ἐμελλον νὰ φανῶσι λίαν ἐπισηφαίς εἰς τοὺς
γνωρίζοντας, ὅτι αἱ νεώταται ἐρευναι κατέστησαν ἀμφίβολον, ἐὰν
πρέπη ἐν γένει νὰ παραδεχθῶμεν ἀρχαίαν καὶ νεωτέραν ἀγοράν. Ἄλ-
λ' ὁ σκοπός μου εἶναι κυρίως νὰ ῥίψω μόνον ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς τότε
ἐν ἐνεργείᾳ ὑπαρχούσης ἀγορᾶς. Γνωρίζω μὲν, ὅτι ὅσον ἀκριβέστερον
ἠδύνατό τις νὰ εἰσάσῃ καὶ νὰ σημειώσῃ τὰς τοποθεσίας, τοσοῦτῳ βε-
βαίως καὶ ἡ εἰκὼν ἐμελλε νὰ ᾔῃαι ἐνκρηστετέρα, ἀλλὰ τοῦτο ἤθελε
προϋποθέσει πλήρη ἐπικανθώτων τῆς ἀγορᾶς μετ' ὅλων αὐτῆς τῶν οἰ-
κοδομῶν, στοῶν καὶ μνημείων, καὶ ἀκριβῆ προσδιορισμὸν ἐκάστου κα-
τὰ μέρος τόπου εἰς ὃν συνέβηεν ὁ λαός, ἢ ἐγένετο ἡ πώλησις τῶν
ἐμπορευμάτων, ὅπερ οὐδεὶς δύναται νὰ κατορθώσῃ· αἱ δὲ ἀόριστο
καὶ ἐπὶ τὸ γενικώτερον περιοριζόμεναι εἰδήσεις οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην
ἀξίαν ἔχουσιν ὡς πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν.

Ἄφ' ἑτέρου πάλιν δὲν ἔχω κατὰ νοῦν νὰ ὀμιλήσω περὶ τοῦ Ἀτ-
τικοῦ ἐμπορίου θεωρῶν αὐτὸ ὑπὸ ἱστορικῆν, ἢ πολιτικοοικονομικῆν, ἢ
ὑπὸ τὴν τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐποψίν· ἀλλὰ μόνον θέλω ἐξετάσει τὴν
ἐξώτερικὴν σχέσιν τῶν ἐμπόρων, πῶς δηλονότι ἐνεφαίνοντο ἐν τῷ
καθ' ἡμέραν κοινωνικῷ βίῳ τὸ ἐμπορικὸν πνεῦμα καὶ τὰ ἦθη τῶν Ἑλ-
λήνων ἐν τῇ ἀγορᾷ καὶ τῇ πώλῃσι, ὡς καὶ ἐν τῷ χρηματισμῷ
καὶ τῇ βιομηχανίᾳ, ἢ ἐν τῇ σκευωρίᾳ καὶ τῇ ἀπάτῃ. Ὅθεν ὁ οἰονομῶ-
λος ὁ περιτρέχων τοὺς οἴκους μετὰ τὸ δείγμα ἀνὰ χεῖρας, ὁ στρατιώ-
της ὁ παραχωρῶν νὰ μετρήται ὁ ἐρέβινθος ἐν τῇ περικεφαλαία αὐ-
τοῦ, ὁ θάνατος ἰχθυοπώλης, ὁ μόλις ἀποκρινόμενος εἰς τὸν μικρο-
τέραν τιμὴν προσφέροντα, ὁ τὴν δραχμὴν σταθμίζων ἀργυραμοιβός,
ἢ πληροφωρηθῆ ἐὰν ἔχη τὸ ἀπαιτούμενον θάρος, ὁ μὲ ἑλλειπὲς μέ-
τρον καὶ θάρος πωλῶν ἀπατιλὸς πραγματευτής, πάντες οὔτοι μοὶ
εἶναι ἐνταῦθα ἀντικείμενα πλέον ἐνδιαφέροντα, ἢ ὁ ὀργανισμὸς τῆς
ἀνωτέρας ἐμπορικῆς ἀστυνομίας, ἢ τῶν ἐμπορικῶν δικαστηρίων, ἢ
ἡ παράθεσις τῶν ἐξαγομένων καὶ εἰσαγομένων. Ταῦτα ἔχων πρὸ ὀ-
φθελμῶν δύνανται ὁ ἀναγνώστης νὰ ἐπιφέρῃ κρίσιν περὶ τῆς ἐπομένης
συλλογῆς πλήθους εἰδήσεων, σποράδην εὑρισκομένων ἐν διαφόροις συγ-
γραμμάσι τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος, δυναμένων ὅμως νὰ παρέχουσιν
ἠνωμέναι εἰς ἕν ὄλον, πλεῖστα χαρακτηριστικὰ, καὶ τοὶ μὴ ἐπαρ-
κῆ πρὸς πλήρη ἐξεικόνησιν τοῦ προκειμένου. Ὅθεν, ἐὰν τυχὸν ἐν τῇ
ὅλῃ πραγματείᾳ εὑρεθῇ χαλαρωτέρα διάταξις, δικαιολογεῖται ἐκ τῆς
ἀκαταμαχῆτου δυσχερείας, ἣν παρουσιάζει ἡ ταξινόμησις τούτων τῶν
μηδόλις μετ' ἀλλήλων συνεχόμενων, ἀλλ' ὡς ὁ ὄχλος τῆς ἀγορᾶς
ποικιλοτρόπως μεμιγμένων λεπτομερῶν εἰδήσεων ἄλλως τε εἶναι
γνωστὸν, ὅτι καὶ ὁ περὶ παραπλησίων ἀντικειμένων λόγος, οἷον ὁ περὶ
τῶν ἐργαστηρίων διατριβῶν, πραγματεύεται ἐπίσης περὶ πολλῶν
συνάμα, καθὼς ἀπαιτεῖ ἡ φύσις τοῦ πράγματος.

καὶ πρὸς τὴν τοποθεσίαν ἀνάγκη ἐνταῦθα τοῦτο μόνον νὰ σημειώ-
σωμεν, ὅτι ὑπὸ τὴν λέξιν « ἀρχαία ἀγορά » δὲν πρέπει παντάπασι
νὰ ἐννοήσωμεν τόπον κανονικῶς ἐσχηματισμένον, ἀλλὰ μᾶλλον δυ-
νάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ἐκτεταμένον τι μέρος τῆς πόλεως, καθῆ-
κον ἀπὸ τῆς πυκνῆς ὑπὲρ τὸν Ἄρειον Πάγον εἰς τὰ ἐσώτερα τοῦ Κε-
ραμεικοῦ, ἢ ὅποιανδήποτε ἄλλην θέσιν, ἣν ναοὶ μὲν καὶ στοαὶ καὶ
βωμοὶ καὶ ἀνδριάντες ἐκόσμου, ἐπεσκίαζον δὲ πλάτανοι πεφυτευμένοι
ὑπὸ Κίμωνος (Πλουτ. Κίμ. 13). Ἰδίως δὲ πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι
οἱ ἀρχαίοι, ὁσῆκε ἐν τῷ κοινωνικῷ βίῳ ἐγένετο λόγος περὶ τῆς ἀ-
γορᾶς ὡς τόπου εἰς ὃν συνέβηεν τὸ πλῆθος, κατ' ἐξοχὴν ἐνοούσαν
ὀρισμένον τι μέρος τῆς ἀγορᾶς, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη αὐτῆς ἐκαλοῦντο
κατὰ τὸν σκοπὸν εἰς ὃν ἐχρησίμευον. Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι ὁ Ἀριστο-
τέλης διὰ τῆς ἐξῆς ἀπαιτήσεώς του, « πρέπει δ' ὑπὸ μὲν τοῦτον τὸν
τόπον τοιαύτης ἀγορᾶς εἶναι παρασκευῆν, οἷαν καὶ περὶ Θετταλίαν ὀ-
νομάζουσιν, ἣν ἐλευθέραν καλοῦσιν· αὕτη δ' ἐστίν, ἣν δεῖ καθαράν εἶ-
ναι τῶν ὀνίων πάντων, καὶ μήτε θάνασον, μήτε γεωργὸν μήτ' ἄλ-
λον μηδένα τοιοῦτον παραβάλλειν μὴ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἀρχόντων »
(Πολιτ. Ζ. 12), « δὲν ἐπέτυχεν νὰ γίνῃ τοῦτο καὶ ἐν Ἀθήναις, ἀλ-
λ' ἀφ' ἑτέρου πάλιν, ἠθέλαμεν ἀπατηθεῖ ἐὰν ὀλόκληρον τὴν ἀγοράν
ἐφηνταζόμεθα κατεληγμένην ὑπὸ τῶν πωλούντων.

Ἐν τῶν συνηθετέρων ἔργων τῆς ἡμέρας ἦν καὶ τὸ ἐπισκεπτεσθαι τὴν
ἀγοράν, καὶ ἐνῷ ἡ ἑλληνικὴ οἰκοδόμησις ἦτο περιορισμένη εἰς τὰ τῆς
οἰκίας, ἢ δὲ ἄγμος κόρη εἰς τὸν παρθενῶνα (*), τοῦναντίον ὁ ἀνὴρ
τὰς περισσοτέρας ὥρας τῆς ἡμέρας κατεδαπάνει ἐκτὸς τῆς οἰκίας,
οὐ μόνον ὡς ἐκ τοῦ ἐπιτηδεύματος αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἄνευ λόγου τοιοῦ-
του ἀπλῶς ἐπισκεπτόμενος τοὺς τόπους, ἐνθα συνέβηεν ὁ ὄχλος, οἷον
τὴν ἀγοράν, τὰ γυμνάσια, τὰ λουτρά, καὶ τὰ παντὸς εἶδους κατα-
στήματα· οὕτω περὶ τοῦ Σωκράτους ὁ Ξενοφῶν (Ἄπομν. Α. 1. 10),
« ἀλλὰ μὴν ἐκεῖνός γε, λέγει, αἰ μὲν ἦν ἐν τῷ φανερῷ· πρῶτ' τε γὰρ
εἰς τοὺς περιπάτους καὶ τὰ γυμνάσια ἦεν, καὶ πληθούσης ἀγορᾶς ἐκεῖ
φανερὸς ἦν, καὶ τὸ λοιπὸν αἰεὶ τῆς ἡμέρας ἦν ὅπου πλείστοις μέλλοι συν-
έσεσθαι. Ὁ δὲ καιρὸς καθ' ὃν εὑρίσκοντο ἐκεῖ, ἦσαν αἱ πρὸ μεσημ-
βρίας ὥραι περιλαχθάνομεναι ὑπὸ τὰς λέξεις « πλήθουσα ἀγορά,
περὶ πλήθουσαν ἀγοράν, καὶ πληθῶρη ἀγορᾶς. » Ἀκριβέστερον ὀρι-
σμὸν τοῦ χρόνου τούτου κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἡμετέρας δὲν δύναμεθα
νὰ δώσωμεν. Ὁ Σουΐδας ἐν λέξει « πλήθουσα ἀγορά » λέγει ἐξηγῶν
« ὥρα τρίτη » ἀλλ' ἐν τῇ λέξει « περὶ πλήθουσαν ἀγοράν » λέγει
τοῦναντίον « περὶ ὥραν τετάρτην, ἢ πέμπτην καὶ ἕκτην· τότε γὰρ
μάλιστα πλήθει ἡ ἀγορά » δύναμεθα ὅμως νὰ παραδεχθῶμεν τὴν
τρίτην ὥραν ὡς ἀρχὴν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἤρχιζε πλήθουσα ἡ ἀγορά.
Ἅτι δὲ ἡ πληθῶρη τῆς ἀγορᾶς διήρκει μέχρι μεσημβρίας, εἶναι πάν-
τῃ ἀπίθανον, ἢ τοῦλάχιστον ἀσύμφωνον μετὰ τὰ παρ' Ἡροδότου (Γ.
101) λεγόμενα· ὅπου ὁμιλῶν περὶ τοῦ κλίματος τῆς Ἰνδίας λέγει
« θερμώτατος δὲ ἐστὶν ὁ ἥλιος τοῦτοις τοῖς ἀνθρώποις τὸ ἐσθινόν, οὐ
κατάπερ τοῖσι ἄλλοισι μεσημβρίας, ἀλλ' ὑπερτείας μέχρις οὐ ἀγορᾶς
διαλύσις, τοῦτον δὲ τὸν χρόνον καίει πολλῷ μᾶλλον, ἢ τῇ μεσημ-
βρίᾳ τὴν Ἑλλάδα. »

Ὡς αὐτῶς καὶ ἐν Δ. 181 « τυγχάνει δὲ, λέγει, καὶ ἄλλο σφι ὕδωρ
κρηναῖον ἐόν, τὸ τὸν μὲν ὄρθρον γίνεται χλιαρὸν, ἀγορᾶς δὲ πλη-
θούσης ψυχρότερον· μεσημβρίᾳ τε ἐστὶ, καὶ τὸ κάρτα γίνεται ψυ-
χρόν. » Ὡς ἐν ἀμφοτέροις τούτοις τοῖς χωρίοις ὁ καιρὸς τῆς πλη-
θούσης ἀγορᾶς ῥητῶς ἀντιπαρατάσσεται εἰς τὴν μεσημβρίαν. Ἡ δὲ
κοινὴ πάντων ἢ τῶν πλείονων ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀναχώρησις ἐλέγετο ἀ-
γορᾶς διάλυσις. Εἶναι δὲ φυσικώτατον, ὅτι μετὰ παρέλευσιν ἐκα-
τονταετηρίδων τινῶν ὁ καιρὸς οὗτος δὲν διέμενεν ἀκριβῶς ὁ αὐτός

(*) τὰ μέρη τῆς οἰκίας ὅπου διετέρον αἱ παρθέναι.

ὡς τε δυνάμει καλλίστην νὰ ἐνώσωμεν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρόδοτου εἰρημένων τὰ ὑπὸ τοῦ Λιβανίου ἐν μεταγενετέροις χρόνοις λεγόμενα « καὶ ταῦτα ἐν τετάρτῳ μέρει τετελεσται σοὶ τῆς ἡμέρας ἀπὸ πληθούσης ἀγορᾶς εἰς μεσημβρίαν σταθερὰν (Ἡμιστ. 1084). »

Οὐ μόνον δὲ περὶ ταύτας τὰς ὥρας ἐπισκέπτοντο τὴν ἀγορὰν, ἀλλὰ καὶ κατ' ἄλλας ὥρας τῆς ἡμέρας ἐφοίτων εἰς αὐτὴν πρὸς περίπατον, ὠφελούμενοι ἀπὸ τῶν στοῶν καὶ τῶν λοιπῶν σκιερῶν τόπων αὐτῆς· οὕτως ὁ Δημοσθένης λέγει « περιπατοῦντες ὡσπερ εἰθέην, ἐσπέρας ἐν ἀγορᾷ μου μετὰ Φανοστράτου. » Ἐν γένει δὲ ὁ περιπατῶν οὗτος ἦτο συνήθης Ὁ Πλούταρχος (βίω ΙΟ. βήτορ) διηγείται περὶ τοῦ Ἰπερίδου ὅτι « ἐποιεῖτο τὸν περίπατον ἐν τῇ ἰχθυοπωλιτικῇ ὁμηρίᾳ. » Ἐπὶ τοῦτῳ ἦσαν τεθειμένα ἐν ταῖς στοαῖς καὶ ἑδραί, ὧς καὶ ἐν τοῖς Γυμνασίοις. Ἐπειδὴ ταῦτα ἐννῶν γίγνομαι κατὰ τὴν ποιικίαν, λέγει ὁ Λουκιανὸς (Ζεῦ; Τραγ. 16), ὁρῶν πλῆθος ἀνθρώπων ἀμύπουλον συνειστικῶς· ἐνίους μὲν ἐνθεν ἐν αὐτῇ τῇ στοᾷ, πολλοὺς δὲ καὶ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ καὶ τινὰς θοῶνας καὶ διατεινομένους ἐπὶ τῶν θάκων καθήμενους. »

(ἀκολουθεῖ).

—000—

Ἡράκλειτος.

Ὁ τοῦ Βλάσωνος υἱὸς Ἡράκλειτος, ὁ φυσικός ἐπικληθείς, ἐγεννήθη ἐν Ἐρέῳ (Διογ. Λαέρτ. Ο. Ι. 1) ἠγάπησε τὸν μεμονωμένον βίον, τοῦτον δ' ἔνεκα ἐξῆκεν εὐτυχίᾳ ἀπὸ τῆς νηπιότητος αὐτοῦ ἔδωκε σμικρὰ ἐξαιρέτου ἀγχίνους· ἠσθάνθη μετ' ὀλίγον τὴν ἀνάγκην νὰ σπουδᾷ ἐαυτὸν, νὰ ἀνεξετάσῃ τὰς γνώσεις αἱ τῷ εἶχον ἐνσπείρει, ἡ αἱ τυχόν αὐτὸς εἶχεν ἀποκτήσει, καὶ ὅσοι οὕτω ἔπεισαν ἐκείνον περὶ τῆς ματαιότητος καὶ ἔθραυστότητος τῶν.

Ὁ βίῳ αὐτοῦ, ἀδύνατος καὶ βραχύς ἀνθρώπος προτιμᾷ νὰ μὴν οἶος ὑπὸ τῆς φύσεως, τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν περιστάσεων ἐπλάσθῃ, ἢ νὰ μεταχειρισθῇ στυγίως τινὰς, ὅπως ἐξοικειωθῇ πρὸς ὀρεκτικὰς τινὰς ἀρχάς. Οὗτος φαίνεται πάντοτε δυσχεροῦς ἐν ταῖς μεγίσταις εὐδαιμονίαις, ὡς μὴ, ἐξ ἀμελείας, μαθῶν νὰ ἀπολαύῃ αὐτῶν. Λυα φθάσῃ εἰς στυγίαν ἀναπαύσεως, ἦν μετὰ τῆς συντονωτέρως ἐπιμνηστικῆς καὶ τῶν μεγαλειτέρων κόπων ἐδίωκε, σπέρμα τι βλασάνου, κρυπτόμενον ἐν αὐτῷ, ἀνακαίεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ μαρναίει ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὴν εὐτυχίαν.

Ἦτο τῆς ἀληθείας ταύτης νικηθεὶς ὁ Ἡράκλειτος, ἐραθνίτευσεν εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Ξενοφάνους (Διογ. ὁ Λαέρτιος, Ο. ΙV. 5. λέγει: Σωτῶν δὲ ἦσαν εἰρηκῆται τινὰς Ξενοφάνους αὐτὸν ἀκηκοέναι), καὶ διήκουσε τὰ μαθήματα τοῦ Ἰππάσου, τὴν Πυθαγόρειον τὸ τε διδάσκοντος φιλοσοφίαν, γυμνῆν ὁμῶς τῶν πέπλων αὐτῆς.

Ἄκουσας τοὺς περιφημοτέρους τῆς ἐποχῆς τὸν ἀνδρα, ἀπεσφύθη τῆς κοινωνίας καὶ ἀπεχώρησεν εἰς τὴν μοναζίαν, πρὸς θάσανον τῶν γνώσεων, αἱ περὶ τούτων εἶχεν ἀποκτήσει. Περιώδευσε δὲ νέος ὢν εἰς πλείστας χώρας.

Ἄμα ἐπιστρέψαντι εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, τῷ προσέφερον τὴν πρώτην ἀρχὴν· ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου ἀηδίασεν ἀρχὴν ἀκαρπῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτὴν τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ. Ἡμέραν τινὰ (λέγει Διογ. ὁ Λαέρτ. Ο. ΙΙ. 3). « Ἀναχωρήσας εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος μετὰ τῶν παιδῶν ἐστραγάλιζε παριστάντων δ' αὐτῷ τῶν Ἑρεσίων, τί, ὦ κάκιστοι, θαυμάζετε; εἶπ' ἢ οὐ κρείττον τοῦτο ποιεῖν, ἢ μεθ' ὑμῶν πολιτεύεσθαι; » Ἦν ὡσαύτως ὠργισμένος κατὰ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἐκβαλεῖν τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ Ἑρμόδορον, καὶ ἐν παντὶ ἠμέμετο αὐτοῦ; τὴν ἀδικίαν ταύτην.

Ὁ Βασίλειος Δαρεῖος ἐπέθυσσε εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ, καὶ ἐπέστειλεν αὐτῷ ἐπὶ τούτῳ ὁ φιλόσοφος ὁμῶς ἀπήντησεν οὕτως.

Ἡράκλειτος Ἐφέσιος βασιλεὺς Δαρεῖω
πατρὸς Ἰστασπεω, χαίρειν.

« Ὅποσοι τυγχάνουσιν ὄντες ἐπιχρόνιοι, τῆς μὲν ἀληθείας καὶ δικαιοπραμοσύνης ἀπέχονται, ἀπληστίη δὲ καὶ δοξασκοπῇ προσέχουσι, κακῆς ἔνεκα ἀνοίει. Ἐγὼ δὲ ἀμνηστῆν ἔχων πάσης πονηρίας, καὶ κόρον φεύγων παντὸς οἰκειομένου φθόνου, καὶ διὰ τὸ περιστάσθαι ὑπεριφανείας, οὐκ ἂν ἀρκοίμην εἰς Περσῶν χώρην, ὀλίγους ἀρκεύμενος, κατ' ἐμὴν γνώμην. » (Διογ. Λαέρτ. Ο. ΙX. 14).

Ὅθεν ἐπιτήμητος μάλλον νὰ ἀσχολῆτε περὶ τὴν ἀληθείαν, νὰ χαίρεται καθ' ἑαυτὸν, καὶ νὰ κατὰ κολυμὰτα βράχων, τὰς ἐ-

σθίων καὶ βοτάνας. Οἱ Ἀθηναῖοι, παρ' οἷς ἀπῆλυσε μεγίστης ὑπολήψεως, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀποσπασθῶσιν αὐτὸν τῆς ἀσπαστρῆς ταύτης διαίτης, ἠτις ἀπέβη αὐτῷ ὀλεθρία· προσβληθεὶς μετ' ὀλίγον ὑπὸ ὑδέρου καὶ ἐπανεληθὼν εἰς Ἑρεσον ἔνεκα τῆς κακῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας του, ἐνεσχολήθη μόνον εἰς θεραπείαν του. Πειραμένος δὲ ὅτι σφοδρὰ τις διακνοῖ ἠδύνατον νὰ ἐξαίρει τὸν μέγαν ὄγκον τοῦ ὕδατος, ᾧ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦν διατεταμένον, κατεκλιθεὶς εἰς θούσασιν, ὅπου συνεκαλύφθη ἐπιπὶ κόπρῃ· ἀλλ' οὐδὲν ὠφελήθη· ἀπέθανε δὲ τὴν δευτέραν ἡμέραν ἀπὸ τῆς χρέσεως τοῦ τοιοῦτου λουτροῦ, ἐξῆκοντούτης ὢν (Διογ. Λαέρτ. Ο. ΙΙΙ. 3).

Ἢ τῶν ἀνθρώπων ἐξαρχαίως εἰλόπει μὲν αὐτὸν δὲν τὸν ὠργίζεν ὁμῶς. Ἐβλεπε ὅπουσιν ἢ κακὰ καθίστα αὐτοὺς δυστυχεῖ, καὶ λέγουσι μάλιστα, ὅτι καὶ ἐδάκρυεν ἐπὶ τούτῳ τὸ εἶδος δὲ τοῦτο τῆς φιλανθρωπίας εἶναι ἴδιον ψυχῆς ἐπεικούς καὶ εὐνοιοῦτος.

Ὡς δὲν δύναται τις νὰ ἦναι τοιοῦτος, γνωρίζων ὅτι ἡ χρεῖς τῆς ἐλευθερίας ἐξασθενεῖται ἐν ἐκείνῳ, ὃν ἐξέτι τὸ πάθος παρασύρει, ἢ μέγα τι συμφέρον ὑποκινεῖ;

Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ « περὶ Φύσεως » ἐπιγραφομένον, διήκοντο εἰς τρεῖς. δὴν. περὶ τοῦ Παντός, περὶ Πολιτείας καὶ περὶ Θεολογίας. (Διογ. Λαέρτ. Ο. V). Μόνον δὲ λείψανά τινὰ τούτων διεσώθησαν ἡμῖν γενικῶς δὲ ἐπείσθεον ὅτι.

Ἡ αἰσθησις ἀπιστόν ἐστι κριτήριον κριτῆς δὲ τῆς ἀληθείας ὁ λόγος, οὐχ' ὅστις δήποτε, ἀλλ' ὁ κοινὸς καὶ θεῖος (Σεξτ. ἔμπ. VII. 126). Καὶ ὅτι ἐκ πυθῶν τὰ πάντα, καὶ εἰς πᾶν πάντα τελευτᾷ (Στοβ. Α. XI. 7. Διογ. Λαέρτ. Ο. VI.—Σεξ. ἔμπ. X. 313).

Ἀνέθεσε τὰ συγγράμματα αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐπειδὴ δὲ αἱ γνώμη αὐτοῦ περὶ τῆς τῶν θεῶν φύσεως δὲν ἦσαν σύμφωνοι πρὸς τὰς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐκ τούτου ἐβραβεῖτο τὴν καταδίωξιν τῶν θεοβλασφῶν, ἔσχε, πρῶτον νὰ εἰπωμεν, τὴν φρόνησιν ἢ δεξιάν νὰ καλυφθῇ διὰ σκοτεινῶν καὶ παραβολικῶν ἐκφράσεων, ὅθεν καὶ σκοτεινὸς ἀπεκλήθη. Δὲν εἶναι δὲ ἐκπληκτικὸν ἂν παρεμειλήθη παρὰ τῶν γραμματικῶν καὶ ἐλημονήθη ὑπὸ τῶν φιλοσόφων· τοῦτο συνέβη ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐνόησαν αὐτόν. Πρῶτος δὲ τέλος Κράτης τις ἐδημοσίευσεν καὶ ἐκόμισε τὸ βιβλίον τοῦ φιλοσόφου εἰς Ἑλλάδα. (Διογ. Λαέρτ. Ο. VIII. 12). Ἠκμασεν ὁ Ἡράκλειτος κατὰ τὴν 69 Ὀλυμπιάδα.

ἔσχε δὲ μαθητὰς τινὰς. Ὁ Πλάτων, νέος τότε, ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν παρὰ τῷ Ἡρακλείτῳ (Διογ. Λαέρτ. Γ. VIII.), καὶ διετήρησεν ὅτι παρ' αὐτοῦ περὶ τῆς φύσεως τῆς ὕλης καὶ τῆς κινήσεως ἐδιδάχθη. Λέγεται ὡσαύτως ὅτι καὶ Ὁ Ἰπποκράτης καὶ Ὁ Ζήνων ἰδρύσαντο τὰ συστήματα αὐτῶν ἐπὶ τὸ τοῦ Ἡρακλείτου.

—000—

Βρεφοκτονία.

Ἢ πρὸς τὰ τέκνα φιλοσοφία τῶν γονέων εἶναι τόσον βαθίως ἐβλαβερῆ ἐν τὰς καρδίαις αὐτῶν ἐγένετο, ὥστε ἔβλεπεν εἶναι δύσκολον νὰ πιστεύσῃ τις, ἄνευ πρᾶγματικῶν ἀποδείξεων, τὰ ὅσα λέγονται περὶ τῆς συνηθείας τῆς παιδοκτονίας παρὰ διαφόρους λαοίς.

Ὁ Κρασηνίκου (Krascheninikow) ἀναφέρει ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν Καμωχάτκῃ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι μεταχειρίζονται βότανά τινὰ καὶ μαγείας, ἵνα ἐμποδίσωσι τὴν σύλληψιν, καὶ ὅτι αἱ συλλαβάνουσαι ἐνεργοῦσι διὰ φαρμάκων ἐξαμβλώσει, βοηθούμεναι ὑπὸ ἐμπεῖρων γεαῖδιων. Ὁ τὴν βόρειον Ἀμερικὴν περιηγησάμενος Μακνεζίος βεβαίως ὅτι αἱ ἐν Κριστενῶν γυναῖκες ἐξαμβλοῦσι διὰ φαρμάκων τὸ ἐμβρυον, ἵνα ἀπαλλάττωσιν ἀπὸ τὰς μελλούσας φροντίδας τῆς διατροφῆς καὶ περιποιήσεως αὐτοῦ γεννωμένου. Οἱ κατοικοῦντες τὰ παράλια τοῦ Ἰθσονεῖου κόλπου Ἑσκιμαῖοι, κατὰ τὸν Ἄλνυ, ἀναγκάσουσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν νὰ κάμωσι συχνὰ ἐξαμβλώσεις διὰ τοῦς αὐτοῦς λόγους· ἐκτελοῦσι δὲ τοῦτο λαμβάνουσαι χόρτον τι ἀφθόνως εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα φυόμενον. Ἄλλος ἀρχαιότερος συγγραφεὺς, ὁ Διονύσιος, λέγει ὅτι, ἐάν γυνὴ τις ἐν τῇ ὑπερβορείῳ Ἀμερικῇ συλλάβῃ, ἐνῶ ἐτι βυζάνει ἄλλο νήπιον, ἐξαμβλοῖ τὸ συλληφθὲν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἀρκεῖ νὰ τρέφῃ ἐν ἐκάστοτε. Ἰπάρχουσι πολλὰ ἄλλα παραδείγματα ἐξαμβλώσεων, ἐφ' ἀπάσης τῆς οἰκουμένης συνήθως· πραττομένων· πλεονάζουσι δὲ ταῦτα ὅπου δυστυχία καὶ συμφορὰ συνοδεύουσι τὴν γέννησιν τῶν νηπίων. Εὐλόγως δὲ εἰς τὰς αὐτὰς αἰτίας καὶ εἰς ἄλλας ἐτι ἀποδίδονται καὶ αἱ τῶν ἠδὴ γεννωμένων θανατώσεις. Ἰπάρχουσι τούτων ἄπειρα παραδείγματα. Παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῶν Κυρίων ἠώων εἶναι πόνυες νὰ φο-

νεύουσι τὸ ἕτερον τῶν διδύμων· οἱ πλείονες τῆς βερβίχης διατιώμενοι Ἀμερικανοὶ Ἰνδοὶ πράττουσι τοῦτο, λέγοντες καὶ πιστεύοντες ὅτι ἡ γέννησις δύο τέκνων συγχρόνως ἀποδεικνύει τὴν ἀπιστίαν τῆς μητρὸς. Ὁ Κόλβεν μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἡ γεννώσα διδύμους θυγατέρας Ὅτεντώτις φρονεῖ τὴν δυσειδεστέραν, ἐπὶ λόγῳ ὅτι μία μήτηρ δὲν δύναται νὰ τρέφῃ δύο θυγατέρας συγχρόνως. Καὶ παρὰ τοῖς κατοικοῖς τῆς Καμωχάτκας φρονεῖται τὸ ἕτερον τοῦλάχιστον τῶν διδύμων. Εἰς δὲ τὴν Νέαν Ὀλλανδίαν τὸ ἀθενέστερον καὶ ἐλαφρότερον πνίγεται παραχρῆμα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς. Καθ' ὅσον δὲ ὑπάρχει μεγαλύτερα δυσκολία εἰς τὸ διατρέφειν ἀδύνατα καὶ νοσηρὰ τέκνα, ἢ ἔχοντα προσωπικὰ οὐσιώδη ἐλαττώματα, κατὰ τοσοῦτον οἱ γονεῖς ἀνενοήτως στεροῦσιν αὐτὰ τῆς ὑπάρξεως. Ὁ Λιδόωρος ἀναφέρει ὅτι πάντα τὰ ἐλαττωματικὰ παιδιά ἐν Ταπρόβανη (Καυλόνῃ) θανατοῦνται. Ὁ Κουίντος Κούρτιος λέγει τὸ αὐτὸ περὶ τῶν κοκκοῶν τῆς Σοφίτης. Καὶ ἐν Σπάρτῃ τε νοσηρὰ καὶ ἀσθενῆ βρέφη ἐβρίπτοντο εἰς βέραθρον (ἀποθήκην) ἐν τῷ Ταυγέτῳ. Ὁ Καμῆρος Καρέριος ἐπιπροφορήθη ἐν Παραγίῳ, μετὰ τῶν Φιλιππίνων νήσων, ὅτι ὅσα βρέφη ἔχουσι τοιαύτας ἐλλείψεις, ὅποια ἦβελον φερεῖ ἐμπόδιον εἰς αὐτὰ εἰς τὸ ἐργάζεσθαι μετὰ ταῦτα. τίθειεν ζῶντα εἰς κοίλον κορμὸν καὶ ἐνταφίζοντο. Αἱ σκληραὶ αὐτῶν πράξεις πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀποτέλεσμα ἀνάγκης μάλλον ἢ κίβσεως· διότι εἰς τὰς χώρας, ἐθα μάλις τις διατηρεῖται διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ προσωπικῆς ἐργασίας, δὲν δύναται νὰ φροντίξῃ καὶ διὰ τοῦς ἀκινήτους, (ἀκολουθεῖ).

—000—

Συνέχ. τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κ. Χρυσόεργου (ἰδ. ἀριθ. 32 καὶ 33).

Β.) τὰ τῶν Κορασίων.

1) Τὸ τῆς Κ. Ἀναστασίας Μαγνῆκης παρθενοτροφείου Ἰσομοπούλειος. Τὸ παρθενοτροφεῖον τοῦτο ἀρτιστούστατον ὡς πρὸς τὴν νέαν διευθύντριαν, προϋπάρχον δὲ ἀπὸ τεσσαρῶν περίπου ἐτῶν, εἶναι καταρτισμένον καθ' ὅλα· αἱ πρόδοί του εἰς τὰ γράμματα εἰσέτι δὲν ἀνεφάνησαν, περὶ τὰ ἐργάσματα καὶ τὰ λοιπὰ φαίνεται πρόδος καλλίστη. Τὸ ἴδιον προτὸν τοῦ διδασκῆριου τοῦτου εἶναι ἡ τῶν κορασίων σμνότης, μεταδιδόμενη πρακτικῶς ὑπὸ τῆς σεμνοτάτης καὶ ἐνεργετοῦ διευθύντριας, ἠτις ὡς μήτηρ φιλόστοργος κληθῶς φροντίζει ἀδιαιφύπτως περὶ πάντων τῶν εἰς τὴν γυναικίαν ἀγωγὴν συντελεστικῶν, ἀπὸ τοῦ νοσητικοῦ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου σχολεῖου.

2) τὸ τοῦ Κ. Ἰλδνερ φιλελληνικὸν παιδαγωγεῖον. Ὁ ἀρχαῖος αὐτοῦ ἱεραπόστολος διαδεχθεὶς τὸν ἐκεῖ ἀποκατεστημένον πρακτοῦν του μακαρίτην Κόρη, ὠφέλησε τὰ μέγιστα τὴν Ἑρμοπολίτην νεότητα, καὶ πολλὰ μητέρες καὶ τινες διδασκαλίαι εἶναι παιδεύματα τοῦ κατὰστάτου· τοῦτου· οὐδεμίαν οὐδέποτε, καθὼς ἐκεῖθεν ἀνεκοινώθη εἰς τὰς φοιτήσας ἑτεροφροῦνης ἢ προσκλητικῆς ἰδέας ἢ ἐτεροδιδασκαλίαν· ἐλλείψει εἰς τὸ κατὰστάμα τοῦτο εἶναι ἡμῶν εἰταγωγῆς τῆς διδασκαλίας τῆς ἱερᾶς ἠρώδων Κατηγήσεως. Τὸ διδασκῆριον τοῦτο ἄλλοτε ἀνόητον φαίνεται δι' ἀγνώστους λόγους τὴν σήμερον παρακμάζον· οἱ διδάσκοντες, οἱ μὲν εἶναι ἀνεγνωρισμένοι, εἰ δὲ μὴ διὰ τοῦς τελευταίους παρήγγειλα τὸν Κ. Ἰλδνερ νὰ λάθῃ πρόνοιαν νὰ τοῦς ἀντικαταστήσῃ καὶ μοι τὸ ὑπεσχηθῆ. Εἰς τὸ νησιακόν, τὸ ὅποιον διευθύνεται ὑπὸ τῆς τριτοβαθμίου δημοδιδασκαλίσσεως Κ. Λούκα, παρετήρησα ἀνάμικτα καὶ ἀββείνα καὶ κοράσια ὀκατετῆ καὶ ἀνωτέρας ηλικίας, παρήγγειλα ἐκεῖνα μὲν νὰ περιβῶσιν εἰς τὸ νησιακόν τῶν ἀββείνων, ταῦτα δὲ εἰς τὸ ἀλληλοδιδασκαλεῖον τῶν κορασίων, καὶ μ' ὑπεσχηθῶ Κ. Ἰλδνερ ὅτι θέλει ἐκτελέσει πιστῶς τὴν παραγγέλιάν μου.

Εἰς τὸ ἀλληλοδιδασκῆριον, διευθυνόμενον ὑπὸ μὴ ἀνεγνωρισμένης διδασκαλίσσεως, δὲν εἶδον οὔτε γενικὴν μοθητολόγιον, οὔτε πίνακας κατατάξεως. Τοῦ συνδιδασκῆριου τμήματος τὴν ἀνωτέραν τάξιν εἶδον εἰς τὴν ἀνάγκησιν καὶ τὴν γραφὴν ὅπουσιν προωδωμένῃν, τὴν δὲ πρῶτην τοῦ ἑλληνικοῦ τοσοῦτον ἀδύνατον, ὥστε εἶπον νὰ ὑποβιβασθῆ εἰς τὸ συνδιδασκῆριον. Εἰς τοιαύτην κατὰστασιν εἶδον καὶ τὰς ὄσας ἀνωτέρας, καὶ τοὶ ἡ ἀνωτάτη διδάσκειται ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου Καθηγητοῦ Κ. Φερδούλη. Ὁ Κ. Ἰλδνερ ἐξέφρασεν ἐτοιμότητά νὰ συμμορφωθῆ πρὸς τὸν νόμον καὶ τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως, καὶ δὲν εἶναι δύσκολον νὰ δοθῇ κατὰλληλος ῥύθμις καὶ εἰς τοῦτο τὸ διδασκῆριον, εἰς τὸ ὅποιον φοιτῶσι δωρεὰν ἑκατοντάδες κορασίων ἀπόρων καὶ πενόμενων οἰκογενειῶν.

Β. Τὰ ἀνευ ἀδείας.	α). Τὰ τῶν ἀββείνων.
1 Κύριλλος Φωτεινίας 60	ἔχει δίπλωμα ἀνευ ἀδείας, ἔχει δὲ καὶ βοηθόν.
2 Ἄντ. Σταθίκας 60	ἔχει δίπλωμα ἀνευ ἀδείας, θέλει τῷ χορηγηθῆ.
3 Ἐμμ. Κατσακίδης ἡ Φάλτης 25	ἀνευ ἀδείας καὶ διπλώματος.
4 Ἀνδρ. Π. Ἐμμανουήλ 24	ἀνευ ἀδείας καὶ διπλώματ.
5 Ἰωάν. Χούμης 50	ἔχει δίπλωμα ἐλληνοδιδασκῆλου, ἀνευ ἀδείας.

6). Κορασίων.

1 Ἀσημίνα Π. Φιλιππάκου 31 ἄρ. κ. κορ.	ἀνευ ἀδείας καὶ διπλώματ.
2 Βιανθία Ἀέτσου 25 ἄρ. κ. κορ.	ἀνευ ἀδείας καὶ διπλώματ.

Ταῦτα πάντα ὑποβάλλων ὑπὸ τὴν ὄρθην κρίσιν τοῦ Σ. ὑπουργεῖου, πρυκαναλῶ κτλ. Εὐπειθέστατος Ὁ Διευθυντής Γ. Χρυσόεργος.

—000—

Δημοσιούμενον εἶπε· τὴν ὑπὸ τοῦ Κυρίου Σχολάρχου τοῦ Ἑλλ. Σχολ. τῆς Β. Πλευρᾶς· Κ. Δραχάση ἐκφωνηθεῖσαν ὁμίλιαν, ὡς ὑποσχεθῆμεν ἐν τῷ προλαβόντι ἡμῶν φύλλῳ, εἰς τὸ ἀνηγγεῖλαμεν τὴν ἀρχὴν τῶν ἐξετάσεων τοῦ εἰργμένου Σχολεῖου, οὗ τὴν πρόδον ἐπήνεσαν ἐπαξίως ὁ Κύριος ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, διὰ τοῦ ἐν τῷ φύλλῳ ἐκείνῳ δημοσιουθέντος λόγου αὐτοῦ.

Ὁ Κύριος Σχολάρχης ἐθέσας πρῶτον τὰ περὶ τῶν μαθητῶν καὶ κτλ. ἐπρίσθεσε τὰ ἑξῆς.

Ἐπιτρέψατε μοι ἐν τούτοις, Κ. ὑπουργε, νὰ ὁμολογήσω καὶ δημοσίῃ μετ' ἐπισημῶν χαρὰν, ἢ μάλλον αὐτὰ τὰ πράγματα ὁμολογήσω, τὰ δὲ πράγματα λόγῳ οὐ γρηῃσι, ὅτι καθὼς ὅλα τὰ ἐκπαιδευτικὰ τῶν Κράτους καταστήματα, οὕτω καὶ τὸ Σχολεῖον τοῦτο, διατελοῦν ὑπὸ Κυβερνήσιν πατρικῆν, ἄνακτα καλοκλῆρατον, πρωθυπουργὸν ἱστορικόν, ὑπουργὸν φιλόμουσον, ἐφορῆσαν σεβαστὴν, γυμνασιαρχὸν σοφόν, καὶ ἐμπεριέχον διδασκάλους μὲν διακρίθοντας ἠδὴ διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς ὑπὲρ τῆς διδασκαλίας ἀρτισιώσεως τῶν, μαθητῶν δὲ σεβόμενος καὶ θρησκευτικῶς, οὕτως εἰπεῖν, ὑπακούοντες εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς ἀνωτέρους τῶν, τείνει πάντοτε πρὸς τὸν προορισμὸν του, ὅστις σεβαστὸς δὲν εἶναι ἄλλος, εἰμὴ ἡ θρησκευτικὴ, ἠθικὴ καὶ διανοητικὴ διάπλασις τῶν ἐν αὐτῷ διδασκόμενων νέων, ἐχόντων πάντοτε κατὰ νόον πρῶτον τὸ « ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου » δεύτερον τὸ « Quis proficit in litteris et deficit in moribus plus deficit quam proficit », τούτῳτιν, ὅστις προχωρεῖ εἰς τὰ μαθήματα καὶ ὀπισθοδρομεῖ εἰς τὰ ἦθη περισσότερον ὀπισθοδρομεῖ παρὰ προχωρεῖ· καὶ τρίτον τὸ « παιδεία μὴν τῶν ἐν ἡμῖν ἀθανάτων καὶ θεῶν » καὶ γινόμενον οὕτως ἔστιν τῶν προδοτικῶν τῆς φυσικῆς αὐτοῦ πατρίδος.

Καὶ ἱεραρχικῶς μὲν ἐξετάζονται πρῶτοι οἱ μαθητὰ τῆς ἀνωτέρας τάξεως, ὅστινες καὶ περιερίζονται ὅλοι πρὸς ἐξέτασιν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πηλοσυχάλον ὑμῶν Κ. ὑπουργε, δὲν ἀφίνει εἰς ὑμᾶς τὸν ἀπαιτούμενον κενρὸν πρὸς ἐποπτεῖαν ὅλων τῶν τάξεων, διὰ τοῦτο, κατ' ἐγκυρίσιν τοῦ τε Σεβαστοῦ ὑπουργεῖου καὶ τοῦ σοφοῦ ἡμῶν Γυμνασιαρχοῦ, σήμερον πρόκεινται πρὸς ἐξέτασιν δύο μαθητὰ ἀρ' ἐκάστης τάξεως, ὅστινες ἐλήφθησαν διὰ κλήρου, καὶ ἐν οἷς, ὡς ἐν πανοράματι, δύνασθε νὰ εἴπητε τὴν κατὰστασιν ὅλων τῶν τάξεων τοῦ σχολεῖου τοῦτου, καὶ νὰ γείνητε αὐτῶν τῶν διαφόρων αὐτοῦ μαθημάτων. Εἰς τούτους δὲ προστίθενται σήμερον, κατ' ἰδιαιτέραν ἐντολήν ὑμῶν, καὶ δύο ἐκ τῶν ὑποτέρων τῆς ἀνωτέρας τάξεως, καὶ οὗτοι διὰ κλήρου κτλ.

—000—

Τῆν τετάρτην τῆς παρούσης ἐβδομάδος ἐγένετο ἐναρξίς τῶν ἐξετάσεων τοῦ Ἑλλ. Σχολεῖου τῆς Ν. Πλευρᾶς, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου Ἰπουργοῦ τῆς παιδείας.

Μετὰ τὴν συνήθη προσευχὴν, ὁ Σχολάρχης Κύριος Βακαλόπουλος ὁμίλησε τὰ ἑξῆς.

Κ. Ἰπουργε καὶ λοιποὶ φιλόμουσοι καὶ φιλόκαλοι δημόγιοι. Καὶ διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι παριστάμεθα σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν, ἢ μάλλον ἐνώπιον ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους, οἱ μὲν ἵνα δώσωμεν ἐλεγχον ὀφειλομένης εὐθύνης, οἱ δὲ ἵνα δείξωσι δείγματα εὐφροσύνης.

φιλοπονίας και χρηστομαθείας, και οὕτω να γείνη καταφανής και η πατρι; όποιους μέλλει να έχη υίους προς υποστήριξίν της, και το έθνος πολίτας, και η Κυβέρνησις συνεργούς και συμπράκτορας εις εύδωσιν και πραγματοποίησιν των αγαθών φροντίδων της.

Δέν σας λανθάνει, Κύριοι, ότι τα εκπαιδευτικά καταστήματα μορφώνουσι, ρυθμίζουσι και διαπλάττουσι τον νοον και την καρδιαν παντός έθνους, αλλ' η διάπλασις αυτη εξαρτάται από την καλήν θέλησιν της Κυβερνήσεως, από την καλήν έκλογήν των διαπλαστών και από τον ζήλον των διαπλαττομένων.

Τό άπειρον πλήθος των άπανταχού του Κράτους συσταθέντων και συσταινομένων δημοσίων και ιδιωτικών εκπαιδευτικών καταστημάτων, αί έσχάτως γενόμεναι περί την παιδείαν εύστοχοι και περισκεμμένοι καινοτομίαι, αί άφορώσαι ούχι μόνον τους διδασκομένους, αλλ' και το μέλλον των διδασκόντων, και η άεανος φροντις και σκέψις εις πραγματοποίησιν του βελτίονος, είναι μαρτύρια άψευδέστατα και της αγαθωτάτης και εύεργετικωτάτης προς τό έθνος μερίμνης του τρισεδέστου ήμων Άνακτος, και της λίαν άξιεπαίνου του ύπουργού φιλομουσίας, και μνημεία ανεξάλειπτα της βαθυτάτης ήμων εύγνωμοσύνης.

Ούχ' ήττονα δέ την προσοχήν των επάγγελσαν και εις την έκλογήν των άρμοδίων όργάνων, εις τα όποια ένεπιστεύθησαν την διάπλασιν της άκατεργάστου ύλης προς τον πεποθημένον σκοπόν των. Διό και κατοχή των διδασκομένων μαθημάτων, και μεθοδική μετάδοσις αυτών, και ήθική και κατά Χριστόν ανατροφή συνοδεύει τους μορφωτός του Έθνους. Και τουτο, ει και άλλω ή τω έμοι προκαθημένω επαξίως και των άρετών και των γνώσεων, και όμματα Άργου επισκοπούντι, όμολογείται δέδοται, τεκμηρίωμα έκ των ήμων συναδέλφων και συλλειτουργών, προς υβ; και δημοσία αποδίδω τον δίκκιον έπαινον, και εκφράζω την βαθειάν μου εύγνωμοσύνην, διότι διά των άκαμάτων πόνων των, δια της εύγενοϋς άμιλλης των, δια της όμολογουμένης ικανότητος και χρηστότητος των, και δια της άξιοπρεπεστάτης και άρμονικωτάτης πολιτείας των, συνέπραξαν ίνα μεταδοθῃ εις τους παρ' ήμων διδασκομένους η εύταξία, η εύπειθεια, η αδελφική αγάπη και πρό πάντων η χρησιότης των ήθών, τό όποιον είναι η κυριωτέρα ήμων φροντις.

Διό και τό λήγον ήδη σχολαστικόν έτος, εκτός τινος άναξίας λόγου παρατηρήσεως, διήνυσαν οι μαθηταί εν κοσμιότητι και χρηστότητι, σεβόμενοι τους διδασκάλους, πειθόμενοι εις τους λόγους και τας παραινέσεις αυτών, και άμιλλώμενοι μετ' άξιεπαίνου ζήλου εις την επίτευξιν του τιμαλφεστέρου αγαθού των χρηστών ήθών, εις τα όποια δυστυχώς; ένεκα της πλημμυελοϋς οικιακής άγωγής; χωλαίνομεν εισίτι.

Αν δέ μετά της χρηστότητος και ό έτερος σκοπός, ό της προόδου των μαθημάτων, επραγματοποιήθη, περί τουτου ύμεις θα άποφασίσητε. Αλλ' πριν η φέρετε την λευκήν η μέλαιναν της άγωνοθεσίας ψήφον, συγχωρήσατέ μοι να σας ύπομνήσω, ότι εις την ιδιαίτεραν προόδον εκάστου μαθητού τρία τινα απαιτούνται, εύφυία, εύαγωγή, και φιλοπονία. Αναλόγως λοιπόν της συναντήσεως της τριάδος ταύτης των προσόντων εις τό αυτό πρόσωπον γίνεται και η πρόοδος, και μαρτυριαν των λόγων μου επικαλοῦμαι τον γεωργόν του Ευαγγελίου. κτλ.

Σ.Σ. Έκ των δειγμάτων της προόδου των κατά την ήμέραν ταύτην εξετασθέντων θ μαθητών, ανά δύο άφ' εκάστης τάξεως ληφθέντων, εύχαριστηθείς τά μέγιστα ό Κύριος Ύπουργός προσεφώνησε τά εξή.

Κύριε Σχολάρχα. και λοιποί άξιότιμοι, διδασκαλοι του Σχολείου τουτου.

αΗ προς την διδασκαλίαν της εις τό Σχολειον τουτο φοιτώσης νεολαίας παριστανόμενη εκ της εξετάσεως ταύτης, έπιμέλεια, και ό ζήλος υμων με φέρει εις την εύάρεστον θέσιν, να εκφράσω υμιν πλήρη την εύαρέσειάν μου.

Προκαταρτιζομένη ένταυθα η νεολαία και εις εύσέθειαν, χρηστοθήθειαν και γράμματα προκόπτουσα και ικανή προς άκρόασιν Γυμνασιακών μαθημάτων καθιστανόμενη, πληροί έντελώς της εύχας του ύπερ αυτης μεριμνώντος Μεγαλειοτάτου ήμων Βασιλέως, και άποφέρει τη πατρίδι τους παρ' της Α. Μ. της Κυβερνήσεως αυτού, και υμων προσδοκώμενους καρπούς.

Επα.νων δια τουτο επαξίως ύμας τους έπιμελητάς αυτης, προτρέπω αυτην ίνα και του λοιπού όμοίως διάγη και δια τό της πατρίδος και δια τό ήδιον έαυτης συμφέρον.»

Σ.Σ. Τα περιεχόμενα των άνω δύο σχολαρχικών λόγων, ατε ύπό εύσυνειδήτων άνδρών όμολογηθέντα, θεωροῦνται ως άδεκάστου κρίσεως δόγματα, χρήσιμα εις φήμισιν των καθ' έξιν σκαιάν και αυτοματισμόν έπαρίστερον δημοσιευσάντων, άνευ έτασμού και διακρίσεως, ότι χωλαίνει η δημοσία εκπαίδευσις. Ύβαινούντες την ειλικρίνειαν της σχολαρχικής δυάδος χαίρομεν θλέποντες, ότι ούκ εκλείπουσιν εν πάση τάξει της κοινωνίας; ήμων στρατιώται της δικαιοσύνης και όμολογηταί της αληθείας.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Αυπούμεθα μη δυνάμενοι, ένεκα της έπισωρευθείσης πολλής ύλης, να δημοσιεύσωμεν τας εις διάφορα Σχολεία της Πρωτευούσης εκφωνηθείσας παραινέσεις του Αρχιμανδρίτου Κυρίου Κονοφάου, δι' των παρωτρύνοντο οι μαθηταί εις τό παρασκευάσαι έαυτους δια τας εξετάσεις και έμμένειν εν χρηστή και εύγγελική διαγωγή και κοσπιότητι. Είναι πάσης εύγνωμοσύνης άξιοι τοιοῦτοι κοινωφελεί; άνδρες προς ούδένα ύλικόν συμφέρον δαπανώντες τον χρόνον αυτών, ίνα διδάσκωσι τά καλά και χρήσιμα, χρῆσιν ώφέλιμον ποιούμενοι της έπιβροής αυτών επί των άκρωμένων αυτους.

— Νέον άναγγέλλομεν τεκμήριον της δικαιοφροσύνης του Κυρίου Άμβροσιάδου ύπουργού των Βσωτερικών - έστι δέ τουτο ό πάσης έπιδοκιμασίας τυχών διορισμός του και ικανότητα διοικητικήν αποδειχθέντος εκ των ύστέρων, και αγαθήν καρδιαν και τιμιότητα τελείαν κεκτημένου Κυρίου Κ. Παγανέλι. Οι Κορίνθιοι μέλλουσιν εύλογειν τό όνομα του αποστέλλοντος αυτους Έπαρχον τοιοῦτον εξαίρετον άνδρα.

— Η Σ Γερουσία παρεδέχθη δια πολλής πλειοψηφίας την έξής πρότασιν του μέλους αυτης Κ. Μοναρχίδου

* Η Γερουσία άκούσασα τας επί της εκθέσεως του Κυρίου ύπουργού των Οικονομικών προφορικής εξηγήσεις και διασαφήσεις του Ύπουργείου, έγκρίνωσα και παραδεχομένη αυτας ολοσχερώς, μεταβαίνει εις την συζήτησιν του προϋπολογισμού, επί τη βχσει της ύπουργικής εκθέσεως.

Τουτον λοιπόν τον ούκ αυτόματον καρπόν άπέφερον η των άνθυπουργικών αντίδρασις επί πέντε όλους μήνας ένδελεχώς άσχοληθείσα. Είπομεν αντίδρασιν, διότι, ως δι' ήδιου άρθρου προσεχως άποδείξομεν, παρ' ήμιν, κατ' εξαίρεσιν, ύπάρχουσι δύο άνθυπουργικά συστήματα, αντιπολίτευσις και αντίδρασις, άπερ συγγεόμενα παρ' των άπειροτέρως περί τά τοιαυτα έχόντων, όνομάζονται κοινώς αντιπολίτευσις, η ταυτότης δέ αυτη άδικει την πρώτην και αποδίδει τη δευτέρα προτέρημα όπερ ού κέκταται, και πρόθεσιν ήτις επί τον λογισμόν αυτης ούκ άνέβη.

— Η εν τωδε τω φύλλω περατωθείσα εκθεσις του διευθυντού των δημοτικών σχολείων Κ. Γ. Χρυσοβέργη καταδεικνύει άριδήλως τό αδιάφθορον του χαρακτήρος αυτου, και την περί την ύπηρεσίαν και τον όρκον, όν ώμοσε πριν αναλάβη αυτην, πίστιν και ειλικρίνειαν. Ο τοιοῦτον ύπάλληλον παρ' έαυτῷ καλέσας Κ. Ύπουργός της εκπαίδεύσεως, τελείαν άποδιδων πίστιν εις τας πληροφορίας αυτου, θέλει πάντως επιφέρει, πεποιθάμεν, τας προτεινομένας θεραπειας επί των μη καλώς έχόντων και ένίσχυτιν επί των εύ διακειμένων.

Είπομεν δ' εν παρόδω, ότι ό Κύριος Χρυσοβέργης ού μόνον τά κανονισμένα της ύπηρεσίας αυτου καθήκοντα μετά πολλού του ζήλου εκπληροῖ, αλλ' και εν τω Διδασκαλείω επί δύο καθ' εκάστην ώρας διδάσκει τά Έλληνικά την άνωιάτην τάξιν, άνευ ούδενός έπιμισθίου η άλλης τινός ύλικής άμοιβής.

— Δι' Ύψηλου Β. διατάγματος, τη προτάσει του Κυρίου ύπουργού των Εκκλησιαστικών και της δημ. Εκπαίδεύσεως, άνεδείχθη Πρύτανης του Πανεπιστημίου Όθωνος εκ των τριών ψηφισθέντων ό Καθηγητής Κυριος Ν. Κωστής, ό; και άλλοτε τοιοῦτος γέγονεν.

— Ηρξαντο εν Τριπόλει αι του εκεί Γυμνασίου ετήσιοι εξετάσεις παρευρεθέντος και του Κυρίου Νομάρχου Άραχιδίας' ό άξιότιμος Καθηγητής Κ. Ήλ. Σταθόπουλος εξερωήησε καταλληλότατον και άξιον αυτου εισαγωγικόν λόγον εις την περίστασιν ταύτην.

— Εν τω Αίωνι έδημοσιεύθη η προς τους πρέσβεις και διπλωματικούς πράκτορας της Ρωσσίας εκτεταμένη εγκύκλιος διακοίνωσις της Κυβερνήσεως αυτης, εξηγητική της διχωγής και των θέμάτων αυτης επί των άπαιτήσεων αυτης, και έρμηνευτική των παρεξηγηθέντων σκοπών του Μεγαλειοτάτου Αυτοκράτορος της Ρωσσίας.

— Ότι εισερχονται ειρηνικώς εις τας παρχδουναβίους ήγεμονίας τά Ρωσικά στρατεύματα διαδίδεται πλέον ως βέβαιον. Βεβαιότατον δέ είναι ότι έβησαν πρό ήμερων εν ήαυταις καταλυματία και τροφοδοταί Ρωσοι.

— Εις Πειραιά έφθασεν από Κωνσταντινουπόλεως έκτακτον γαλικόν άτμόπλοιον, κομίσαν έγγραφα προς τους ένταυθα πρέσβεις' αλλ' ούδεν διεδόθη νεώτερον.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΑΙ ΤΥΠ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ.